

at tage fat dèr i Stedet for at forkætre hinanden i det evindelige. Thi dersom vi ikke naar videre i nær Fremtid — i denne Rigsdagssamling eller i hvor lang Tid, det skal jeg ikke opholde mig ved — end til disse Hovedspørgsmaal, som jeg har nævnt, og lader de smaa Ting sejle deres egen Sø — disse Smaating, som i Virkeligheden er store Ting for de enkelte, det gaar ud over —, betyder det Rigsdagens, Lovgivningsmagtens Fallit overfor det økonomiske Spørgsmaal, og denne Falliterklæring tror jeg dog det burde ligge i alle Partiers Interesse at vi ikke kommer til at udstede.

Med Hensyn til den nærmeste Tids Opgaver, er der en Sag, som er kommet frem forskellige Steder og ogsaa har været fremme her, en Sag, som jeg anser for en af de vigtigste, og det er at komme videre nedad med de offentlige Udgifter. Dèr gør jeg mig ikke til Tolk for Nedskæring paa de Steder, hvor vi har ramt særlig godt de sidste Omgange — det faar vi vente lidt med —, men der er i Administrationen utvivlsomt meget at afskaffe i Retning af overflødig Arbejde, og ved hvert Stykke overflødig Arbejde, vi kan faa kastet over Bord, sparer vi i Virkeligheden de Midler, der gives ud dertil. Dèr kan Regeringen ifølge min Mening komme til at udøve endnu en stor og god Gerning ved resolut at tage fat paa det overflødige Arbejde.

Det vil i alt Fald for den højtærede Finansminister og ogsaa for andre ikke være ubekendt, at jeg gennem 20 Aar efter Evne har arbejdet for at bringe Simplifikation paa mit Omraade, og jeg takker de skiftende Finansministre, først og fremmest kunde jeg nævne Hr. N. Neergaard, men ogsaa de andre Partiers Finansministre, Bramsnæs og Brandes, der altid har stillet sig forstaaende for det Arbejde, jeg har gjort for at bringe simple Forme ind paa disse Omraader, hvor jeg har kunnet det. Jeg vil tilstaa, at jeg mange Gange har haft Held med mig og faaet god Støtte, og der er ogsaa opnaaet meget; men jeg skal dog tilføje, at der ogsaa i de senere Aar er gennemført Uhyrligheder paa dette Omraade, som er dyre og daarlige, og som jeg har maattet paa rette Sted fralægge mig ethvert Ansvar for, naar jeg var tvunget til at gennemføre dem. Jeg kan forsikre om, at der er Masser af Penge at indvinde, hvis man tager fat med god Villie og ser at komme ud over det, jeg vil kalde Kineseri. Der er en hel Del af det endnu i Administrationen, desværre ogsaa noget af ny Dato.

Men ved Siden af denne store Opgave overfor Administrationen er det mit Haab,

at vi skal kunne gennemføre den videst mulige Frihed til at bestille noget for hvem der vil og kan. Jeg behøver vel ikke at tilføje, at jeg her forstaaer det ligesom Ibsen som Frihed under Ansvar, det er soleklart. Men jeg mener, at er der noget, der trænges til, er det, at den, der vil og kan arbejde, faar Lov dertil.

Jeg minder her om en halvanden hundrede Aar gammel Udtalelse af Statsprokurør Stampe, der staaer for mig som en til enhver Tid gyldig Grundlov for alt frit Erhvervsliv. Han sagde paa det Tidspunkt, da Frihedsbestrebelseerne er ved at vokse op i 1750—60erne — jeg husker det endnu, ordret tror jeg, fra, om jeg saa maa sige, min Børnelærdom: „I en velordnet Stat maa det ikke lettelig kunne formenes nogen at ernære sig paa lovlig Maade, han bedst véd og kan.“ Det er en ganske fortræffelig Sætning, og hvis den kunde blive indarbejdet i samtlige Partier, tror jeg, det vilde gaa adskilligt hurtigere opad med Danmarks Økonomi.

Men det er ikke tilstrækkeligt i en Krisetid, og vi er i en Krisetid, selv om det ikke er Dumpingkrise. Jeg er klar over, at saa længe indtil vi komme i nogen Maade paa ret Køl igen, vil der være ekstraordinære Forhold, hvor vi efter min Mening, som jeg har sagt det tilstrækkelig tydeligt før og ogsaa siger det i Dag, maa yde Hjælp og uden alt for stor Karrighed indenfor de Grænser, vi er økonomisk Herrer over, og indenfor de Omraader, hvor det kan gøre sin Gavn, til Folk, der virkelig trænger til det, og som er værd at hjælpe.

Lad mig i denne Forbindelse komme ind paa et Spørgsmaal, der har været draget frem baade af ærede Medlemmer, og jeg havde nær sagt desværre ogsaa af den højtærede Indenrigsminister i Forgaars. Jeg siger desværre, fordi jeg kan ikke være enig i den Sang, der blev sunget. Det var den højtærede Indenrigsminister Hr. Kragh og en æret Taler fra socialdemokratisk Side, der førte det frem. Det drejede sig om Kreditforholdene. Det er klart, at Kreditforholdene ikke er, og det er godt, at de ikke er, som de var i Tiden, før vi arbejdede os op igen. Det var en af de Forsømmelsessynder, som den danske Nation gjorde sig skyldig i, da vi blev ved at svømme i rigelig Kredit, langt, langt længere end der var Rimelighed i.

Nu er det ganske menneskeligt, jeg forstaaer det saa godt, at i det Øjeblik, man øjner en svag Prisstigning et eller andet Sted, en Prisstigning, som man gerne vilde udnytte, ønsker man en Lempelse i den Kredit-